

Advies nr. 49/2018 van 13 juni 2018

Betreft: Voorontwerp van decreet betreffende de woonzorg (CO-A-2018-036)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de GBA");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid de artikelen 23 en 26;

Gelet op het verzoek om advies van de heer Jo Vandeurzen, Vlaams Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, ontvangen op 25 april 2018;

Gelet op het verslag van de heer Frank Robben;

Brengt op 13 juni 2018 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna “de aanvrager”) verzocht op 25 april 2018 het advies van de GBA over een Voorontwerp van decreet betreffende de woonzorg (hierna “het Ontwerp”).
2. Het Ontwerp beoogt de regeling van de erkenning van woonzorgvoorzieningen en verenigingen en de subsidiëring van woonzorgvoorzieningen en verenigingen, voor zover deze niet geregeld is in het kader van het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming. De woonzorgvoorzieningen en verenigingen hebben als doel de autonomie en levenskwaliteit van de gebruiker te waarborgen door:
 - 1° de zelfzorg of de mantelzorg te ondersteunen;
 - 2° gedifferentieerde en gespecialiseerde vormen van woonzorg te verlenen;
 - 3° samen met relevante partners integrale en geïntegreerde zorg en ondersteuning te organiseren voor de gebruiker en zijn mantelzorger.
3. Het Ontwerp zal het bestaande woonzorgdecreet van 13 maart 2009¹ actualiseren. In de nota aan de Vlaamse Regering wordt deze actualisering in het algemeen als volgt gemotiveerd:

“(…) De fundamenteën van het Woonzorgdecreet blijven vandaag overeind. Toch is het decreet na bijna 10 jaar aan een actualisering toe. De bevoegdheidsoverdrachten die gepaard gaan met de zesde staatshervorming, de demografische evoluties, de veranderende samenleving, de accentlegging op de vermaatschappelijking van de zorg en de inclusiegedachte en een voortschrijdend inzicht gevoed door wetenschap, ervaringen en praktijk, zetten aan tot een bijsturing in het denken en handelen van onze Vlaamse woonzorgvoorzieningen. (…)”

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Doeleinde

4. Volgens artikel 5.1.b) AVG is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegestaan voor welbepaalde uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
5. Artikel 3 van het Ontwerp legt het algemene doeleinde vast dat woonzorgvoorzieningen en verenigingen dienen na te streven, met name het waarborgen van de autonomie en de

¹ De Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer (hierna “de CBPL”) verleende in 2009 adviezen nrs. 13/2009 & 19/2009 op twee uitvoeringsbesluiten bij het woonzorgdecreet van 13 maart 2009, maar zij verleende geen advies op de ontwerpstekst die aan de basis lag van laatstgenoemd decreet.

levenskwaliteit van de ‘gebruiker’². Het Ontwerp omschrijft ook de doelstellingen en opdrachten van de verschillende types woonzorgvoorzieningen en verenigingen (Cf. Hoofdstuk II van het Ontwerp).

6. Artikel 59 van het Ontwerp bevat algemene bepalingen betreffende de gegevensverwerkingen die in onderhavige context zullen plaatsvinden³. Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat de woonzorgvoorzieningen *“op een gecoördineerde, systematische wijze kwantitatieve gegevens over de gebruikers, hun mantelzorgers, de aarde van de zorg –en ondersteuningsaanvraag, de geboden woonzorg, de kwaliteit en het effect ervan”* verzamelen. Het tweede lid van artikel 59 voorziet in een delegatie aan de Vlaamse regering om meer concreet te bepalen welke gegevens dienen te worden verzameld en welke de regels zijn voor *“de registratie en de verwerking”* van deze gegevens. Het laatste lid van artikel 59 van het Ontwerp voegt hier aan toe dat de kwestieuze verwerkingen een dubbel doel dienen: enerzijds optimale zorg en ondersteuning organiseren voor elke gebruiker (hierna *“finaliteit zorgverstrekking”*) en anderzijds de overheid toelaten haar woonzorgbeleid af te stemmen op de reële maatschappelijke behoeften en de kwaliteit van de geboden woonzorg te monitoren (hierna *“finaliteit beleidsondersteuning”*).

7. De GBA stelt vast dat de twee doeleinden – zorgverstrekking & beleidsondersteuning – waarvoor woonzorgvoorzieningen gegevensverwerkingen zullen verrichten welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

Tegelijk verzoekt zij om de redactie van artikel 59 van het Ontwerp nog op de volgende punten te verbeteren:

- ‘registratie’ is conform artikel 4, punt 2), AVG, een vorm van ‘verwerken’ en het is aldus weinig zinvol om de term ‘registratie’ in het eerste lid van artikel 59 van het Ontwerp op te nemen als de meer generieke notie ‘verwerking’ er eveneens wordt in vermeld;

² Artikel 2, §1, 2°, van het Ontwerp definieert de notie “gebruiker” als iedere natuurlijke persoon die vanuit een verminderd zelfzorgvermogen een beroep doet of kan doen op woonzorg.

³ *“De woonzorgvoorzieningen verzamelen op een gecoördineerde, systematische wijze kwantitatieve gegevens over de gebruikers, hun mantelzorgers, de aard van de zorg- en ondersteuningsvraag, de geboden woonzorg, de kwaliteit en het effect ervan.*

De Vlaamse Regering bepaalt welke gegevens worden verzameld, de regels voor de registratie en de verwerking van de gegevens, vermeld in het eerste lid, inclusief de bijzondere categorieën van persoonsgegevens, vermeld in artikel 9, lid 1, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), met zorg voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de gebruikers en mantelzorgers.

De gegevensregistratie en -verwerking hebben als doel over gegevens te beschikken die nodig zijn voor de zorg en ondersteuning aan de gebruiker, zodat die zorg en ondersteuning door de woonzorgvoorziening zelf of in samenwerking met andere zorg- en welzijnsactoren zo goed mogelijk kan worden afgestemd op de evoluerende zorg- en ondersteuningsvraag van de gebruiker en het zorg- en ondersteuningstraject per gebruiker kan worden bewaakt. Ze hebben ook als doel aan de Vlaamse overheid gegevens te bezorgen om haar in staat te stellen haar woonzorgbeleid af te stemmen op de evoluerende maatschappelijke behoeften en de kwaliteit van de geboden woonzorg te monitoren conform het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen.”

- het is onduidelijk wat met de notie “kwantitatieve gegevens” (artikel 59, eerste lid, Ontwerp) bedoeld wordt. Deze term dient aldus dus ofwel gedefinieerd, ofwel geschrappt te worden.
- het nog te nemen uitvoeringsbesluit (artikel 59, tweede lid, Ontwerp) moet vooraf ter advies van de toezichthoudende autoriteit⁴ voorgelegd worden⁵ en dit dient ook in artikel 59, tweede lid, van het Ontwerp vermeld te worden;
- er rijzen vragen in het licht van het principe van de “minimale gegevensverwerking”⁶ (zie ook infra randnummers 13-14):
 - i. artikel 59, lid 2, van het Ontwerp stelt dat er onder andere bijzondere categorieën van persoonsgegevens zullen verwerkt worden en het verwijst hierbij naar alle categorieën die in artikel 9.1. AVG geïndiceerd worden, zonder dat hiervoor een motivatie wordt gegeven (noch in het Ontwerp, noch in de Memorie van Toelichting bij het Ontwerp).
 - ii. Gegevensverwerkingen voor de finaliteit beleidsondersteuning kunnen in principe met anonieme of gepseudonimiseerde⁷ gegevens plaatsvinden, maar het Ontwerp vermeldt niet of dit zo zal zijn.
- het derde lid van artikel 59 van het Ontwerp, waarin de opdeling wordt gemaakt tussen de finaliteit zorgverstrekking en de finaliteit beleidsondersteuning, zou geïntegreerd moeten worden in het eerste lid van dit artikel 59. Een dergelijke aanpak zou beter aansluiten met de AVG-logica⁸, alsook met het principe dat een delegatie aan de uitvoerende macht (cf. artikel 59, lid 2, van het Ontwerp) duidelijk dient afgebakend te worden⁹;
- in het algemeen is artikel 59 van het Ontwerp wellicht ook de meest aangewezen plaats zijn om de essentiële elementen van de gegevensverwerkingen op te nemen die in artikel 6.3. AVG worden opgesomd (cf. infra randnummer 10).

⁴ In de huidige stand van de regelgeving moet een Vlaamse Instantie (ook) de sinds 25 mei 2018 opgerichte Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens raadplegen, maar is de Gegevensbeschermingsautoriteit de enige bevoegde toezichthoudende autoriteit in de zin van de AVG die op dit moment een advies kan verlenen (cf. artikel 4 van de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*). Van zodra de samenstelling van de leden van deze Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens bekendgemaakt is in het Belgisch Staatsblad, zal deze nieuwe Vlaamse Toezichtcommissie over de ingediende en nieuwe adviesvragen (eveneens) advies kunnen verlenen als toezichthoudende autoriteit in de zin van de AVG (Cf. decreet houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG, in het bijzonder artikel 20 en 191 van dit decreet (<http://docs.vlaamsparlament.be/pfile?id=1403075>))

⁵ Zie artikels 36.4, 57.1c) & overweging 96 AVG.

⁶ Artikel 5.1.c), AVG.

⁷ Artikel 4, 5), AVG.

⁸ De bepaling van de doeleinden van gegevensverwerkingen is immers altijd de eerste stap vooraleer verdere dataprotectie-analyse (zoals bv. proportionaliteitstoets) kan uitgevoerd worden.

⁹ In de huidige opbouw en bewoordingen van artikel 59 van het Ontwerp zou de delegatie aan de Vlaamse Regering immers zo kunnen gelezen worden dat ze nog op andere gegevensverwerkingen betrekking heeft dan de verwerkingen voor de twee duidelijke finaliteiten (zorgverstrekking & beleidsondersteuning), wat hoogstwaarschijnlijk niet de bedoeling is en wat ook zou impliceren dat de delegatie aan de uitvoerende macht niet afdoende is afgebakend.

8. Verder stelt de GBA vast dat, naast artikel 59 van het Ontwerp, heel wat andere artikels in het Ontwerp eveneens bepalingen bevatten die (impliciet) verwerkingen van persoonsgegevens zullen impliceren (hierna de “specifieke verwerkingen” genoemd). In het Ontwerp wordt bijvoorbeeld melding gemaakt van

- een “zorg –en ondersteuningsplan” (zie o.a. artikel 12 Ontwerp);
- een “gebruikersdossier” (zie o.a. artikel 18 Ontwerp)
- een “woonzorgleefplan” (zie o.a. artikel 34 Ontwerp)
- heel wat activiteiten van woonzorgvoorzieningen die impliciet gegevensverwerkingen veronderstellen, zoals bijvoorbeeld het aanbieden aan de gebruikers van persoonsverzorging, psychosociale en pedagogische ondersteuning, enz.

De GBA is van oordeel dat de tekst van het Ontwerp onvoldoende duidelijk maakt hoe deze specifieke verwerkingen zich verhouden tot voornoemd artikel 59 van het Ontwerp. Wellicht beogen zij dezelfde finaliteiten als de twee doeleinden die in artikel 59 centraal staan (zorgverstrekking & beleidsondersteuning) en is artikel 59 van het Ontwerp ook op die verwerkingen van toepassing. De GBA pleit er voor om ofwel in de tekst van het Ontwerp kruisverwijzingen te maken tussen het algemene artikel 59 en de bepalingen waarin specifieke verwerkingen worden gecreëerd, ofwel aan artikel 59 een bepaling toe te voegen waarin wordt opgesomd welke gegevensverwerkingen er door geïncorporeerd worden. Indien sommige specifieke verwerkingen buiten de algemene omkadering zouden vallen die in artikel 59 van het ontwerp wordt geboden voor de finaliteiten zorgverstrekking/beleidssteuning, dient voor dergelijke verwerkingen desgevallend een aparte omkadering op maat in het Ontwerp te worden geïncorporeerd.

Voorname afstemming tussen artikel 59 en de specifieke verwerkingen die doorheen het Ontwerp opduiken zou als resultaat moeten hebben dat het voor elk van de verwerkingen die in het Ontwerp aan bod komen duidelijk is welke finaliteiten er mee beoogd worden en welke de andere essentiële elementen van deze verwerkingen zijn (cf. artikel 6.3. AVG – cf. infra randnummer 10).

2. Rechtsgrondslag

9. Elke verwerking van persoonsgegevens moet steunen op een rechtsgrondslag in de zin van artikel 6 AVG. Bovendien is de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens, waaronder gegevens over gezondheid, volgens artikel 9.1 AVG, principieel verboden. Dit verbod is niet van toepassing indien de verantwoordelijke van de verwerking zich kan beroepen op één van de rechtvaardigingsgronden van artikel 9.2 AVG.

10. Voor de verwerking van persoonsgegevens die niet behoren tot de bijzondere categorieën van artikel 9 AVG, kan het ontwerpdecreet wellicht (ten dele) steunen op artikel 6.1.e) AVG als rechtsgrond: de vervulling van een taak van algemeen belang. De GBA vestigt in deze context de aandacht op artikel 6.3. AVG¹⁰, dat voorschrijft welke essentiële elementen van gegevensverwerkingen die hun grondslag vinden in artikel 6.1.e) AVG, in principe in de regelgeving dienen opgenomen te worden. De GBA stelt vast dat sommige elementen ten dele in het Ontwerp zijn opgenomen (bv. de finaliteiten, de categorieën van betrokkenen wiens gegevens zullen verwerkt worden), terwijl andere aspecten niet aan bod komen (zoals bv. de categorieën van gegevens die zullen verwerkt worden, de bewaartermijnen, de entiteiten waaraan de persoonsgegevens zullen verstrekt worden,...). De GBA dringt er dan ook op aan om de nog ontbrekende elementen in het Ontwerp of in het uitvoeringbesluit of in een beraadslaging van een sectorale comité of van het informatieveiligheidscomité¹¹ op te nemen.
11. Artikel 59, tweede lid, van het Ontwerp bepaalt dat woonzorgvoorzieningen ook de bijzondere categorieën van persoonsgegevens kunnen verwerken in de zin van artikel 9.1. AVG. Onverminderd haar fundamentele bedenkingen bij de pertinentie van sommige van deze gegevens (cf. infra randnummer 13), merkt de GBA op dat de aanvrager niet de rechtsgrond in artikel 9.2 AVG aanduidt waarop de verwerking van deze bijzondere categorieën van persoonsgegevens steunt.
- In de hypothese dat de aanvrager deze verwerking (ten dele) wil baseren op artikel 9.2.b) AVG, dient het Ontwerp ook expliciete verplichtingen te bevatten om de verwerking uit te voeren en moeten er passende waarborgen voor de grondrechten en fundamentele belangen van de betrokkenen worden voorzien. Zonder een uitdrukkelijke verplichting voor de verwerking van deze bijzondere categorie van persoonsgegevens en de passende waarborgen, biedt het Ontwerp geen afdoende grond om deze bijzondere persoonsgegevens te verwerken.

¹⁰ "(...) 3. De rechtsgrond voor de in lid 1, punten c) en e), bedoelde verwerking moet worden vastgesteld bij:

a) Unierecht; of

b) lidstatelijk recht dat op de verwerkingsverantwoordelijke van toepassing is.

Het doel van de verwerking wordt in die rechtsgrond vastgesteld of is met betrekking tot de in lid 1, punt e), bedoelde verwerking noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend. Die rechtsgrond kan specifieke bepalingen bevatten om de toepassing van de regels van deze verordening aan te passen, met inbegrip van de algemene voorwaarden inzake de rechtmatigheid van verwerking door de verwerkingsverantwoordelijke; de types verwerkte gegevens; de betrokkenen; de entiteiten waaraan en de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt; de doelbinding; de opslagperioden; en de verwerkingsactiviteiten en -procedures, waaronder maatregelen om te zorgen voor een rechtmatige en behoorlijke verwerking, zoals die voor andere specifieke verwerkingsituaties als bedoeld in hoofdstuk IX. Het Unierecht of het lidstatelijke recht moet beantwoorden aan een doelstelling van algemeen belang en moet evenredig zijn met het nagestreefde gerechtvaardigde doel. (...)"

¹¹ De sectorale comités bevinden zich momenteel in een overgangsfase en zullen op termijn worden vervangen door het Informatieveiligheidscomité (Zie artikel 114, §§3&4 van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, alsook p. 4 & 5 van de Memorie van Toelichting bij de wet van 25 mei 2018 die dit artikel 114 in de wet van december 2017 heeft vervangen (DOC 54 3104/001 (<http://www.dekamer.be/doc/flwb/pdf/54/3104/54k3104001.pdf>))

Als de aanvrager deze verwerking (ten dele) wil steunen op artikel 9.2.g) AVG, moet hij het zwaarwegend algemeen belang aantonen dat de verwerking van deze gegevens noodzaakt. Bovendien moet het Ontwerp of een uitvoeringsbesluit specifieke maatregelen treffen om te waken over de bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkenen. Bij gebrek aan een rechtvaardiging voor de verwerking van deze bijzondere categorie van persoonsgegevens en de noodzakelijke waarborgen, biedt het Ontwerp geen rechtsgrondslag om deze bijzondere persoonsgegevens te verwerken.

Indien de aanvrager deze verwerking (ten dele) wil steunen op artikel 9.2., h), AVG¹², dient hij er rekening mee te houden dat gegevens over gezondheid slechts mogen verwerkt worden voor de in artikel 9.2., punt h), genoemde doeleinden wanneer die gegevens worden verwerkt *“door of onder de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar die krachtens Unierecht of lidstatelijk recht of krachtens door nationale bevoegde instanties vastgestelde regels aan het beroepsgeheim is gebonden, of door een andere persoon die eveneens krachtens Unierecht of lidstatelijk recht of krachtens door nationale bevoegde instanties vastgestelde regels tot geheimhouding is gehouden.”* De GBA dringt er – in de hypothese van artikel 9.2. h), AVG – dan ook op aan dat het Ontwerp duidelijk zou aangeven welke entiteiten al dan niet toegang hebben tot gegevenscategorieën in de zin van artikel 9.1. AVG en dat het ook zou bepalen dat deze gegevens ofwel worden verwerkt onder de verantwoordelijkheid van een persoon die door beroepsgeheim is gebonden of tot geheimhouding is gehouden.

3. Proportionaliteit

12. Artikel 5.1.c) AVG bepaalt dat persoonsgegevens beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”).
13. De GBA stelt ernstig de vraag in hoeverre het noodzakelijk is dat woonzorgvoorzieningen alle categorieën van persoonsgegevens zouden verwerken die in artikel 9.1. AVG worden opgesomd (cf. artikel 59, tweede lid, Ontwerp). Wat bijvoorbeeld met persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken of wat met verwerkingen van genetische of biometrische gegevens? De aanvrager moet nagaan welke van deze gegevenscategorieën echt noodzakelijk zijn voor de vooropgestelde doeleinden en dient artikel 59 van het Ontwerp te beperken tot die pertinente gegevens. Intussen is de GBA van oordeel dat de huidige verwijzing in het Ontwerp naar artikel 9.1. AVG niet voldoet aan artikel 5.1.c) AVG.

¹² *“(…) het verstrekken van gezondheidszorg of sociale diensten of behandelingen dan wel het beheren van gezondheidszorgstelsels en -diensten of sociale stelsels en diensten, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, of uit hoofde van een overeenkomst met een gezondheidswerker en behoudens de in lid 3 genoemde voorwaarden en waarborgen;”*

14. Daarnaast impliceert het principe van de “minimale gegevensverwerking” niet alleen dat gegevens 'inhoudelijk' relevant en terzake dienend moeten zijn, maar ook dat de voorkeur moet worden gegeven aan persoonsgegevens die de betrokkene indirect identificeren (gepseudonimiseerde persoonsgegevens) boven persoonsgegevens die rechtstreeks en direct identificeren, voor zover uiteraard het beoogde doeleinde al niet kan worden bereikt met de verwerking van dergelijke gegevenstypes. De GBA merkt in dit verband op dat het logisch is dat in het kader van de zorgverlening nood is aan direct identificerende persoonsgegevens, maar dat in het kader van beleidsonderzoek daarentegen anonieme/gepseudonimiseerde gegevens in principe zouden moeten volstaan. Ze adviseert daarom om in de tekst van het Ontwerp te stipuleren dat voor de finaliteit beleidsondersteuning in principe enkel gebruik zal gemaakt worden van laatstgenoemd type van gegevens. Een dergelijke maatregel kan overigens ook als een passende waarborg worden voorzien in de zin van de artikelen 9.2. b) & g) AVG (cf. supra randnummer 11).
15. Verder herhaalt de GBA dat de bepaling van de types van gegevens die per doeleinde zullen verwerkt worden, wordt beschouwd als zijnde één van de essentiële elementen die – voor verwerkingen die hun grondslag vinden in artikel 6.1. e), AVG – in principe in de regelgeving dienen te worden vastgelegd (zie ook supra randnummer 10).

4. Bewaartermijn

16. Volgens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
17. Het Ontwerp voorziet niet in bewaartermijnen. In het licht van artikel 6.3. AVG adviseert de GBA om waar mogelijk per verwerkingsfinaliteit – ofwel in het Ontwerp, ofwel in het uitvoeringsbesluit ofwel in een beraadslaging van een sectoraal comité of van het informatieveiligheidscomité – alsnog in specifieke bewaartermijnen of afbakeningscriteria voor de bewaartermijnen te voorzien (cf. supra randnummer 10).

5. Verantwoordelijkheid

18. Artikel 4.7 AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die de wetgeving in kwestie aanduidt. Het Ontwerp bevat dienaangaande geen specifieke bepalingen. Deze leemte moet worden opgevuld.

19. Volledigheidshalve – en onverminderd alle andere verplichtingen die de AVG oplegt – wijst de GBA op de plicht van elke verwerkingsverantwoordelijke om na te gaan of de aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming (artikel 37 AVG)¹³ en/of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (artikel 35 AVG)^{14 15} al dan niet noodzakelijk is.

6. Beveiligingsmaatregelen

20. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
21. Artikel 32 AVG wijst in dit verband op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingsystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

¹³ Voor richtlijnen dienaangaande, zie:

- Info op website GBA: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/themadossier-functionaris-voor-gegevensbescherming>

- Aanbeveling CBPL nr. 04/2017

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_04_2017_0.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 243)

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp243rev01_nl.pdf)

¹⁴ Voor richtlijnen dienaangaande, zie:

- Info op website GBA: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248)

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp248%20rev.01_nl.pdf)

¹⁵ Een gegevensbeschermingseffectbeoordeling kan overigens ook reeds uitgevoerd worden in het stadium waarin regelgeving – zoals bv. het Ontwerp en/of haar uitvoeringsbesluit – wordt voorbereid. Zie in dit verband artikel 35.10 AVG en randnummers 90-91 van de Aanbeveling CBPL nr. 01/2018.

22. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de GBA op de aanbeveling¹⁶ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁷ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. Gelet op de gevoelige aard van de gegevens die in het kader van het Ontwerp verwerkt kunnen worden, onderstreept de GBA het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer.¹⁸
23. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens, waaronder gezondheidsgegevens, behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. In afwachting van de nationale uitvoeringswetgeving van de AVG die de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens verder zal omkaderen, geeft artikel 25 van het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de WVP aan welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten overwogen worden:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de GBA;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen
24. Het Ontwerp vermeldt niets over de beveiliging van de persoonsgegevens. Hoewel deze verplichting natuurlijk voortvloeit uit de hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijke, beveelt de GBA aan om bij uitvoeringsbesluit of bij beraadslaging van een sectoraal comité of van het informatieveiligheidscomité de beveiligingsplicht beter te omkaderen.

III. BESLUIT

25. Op voorwaarde dat de volgende opmerkingen in de tekst worden geïntegreerd:
- de verhouding verduidelijken tussen artikel 59 van het Ontwerp – dat in het algemeen handelt over de verwerking van persoonsgegevens – en de andere bepalingen doorheen het Ontwerp die (impliciet) betrekking hebben op gegevensverwerkingen (zie randnr. 8), alsook de tekst van artikel 59 van het Ontwerp aanpassen zoals geadviseerd in randnummer 7;

¹⁶ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013_0.pdf)

¹⁷ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf)

¹⁸ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf)

- de rechtsgrond bepalen voor alle verwerkingen van persoonsgegevens die in het Ontwerp geïmplementeerd worden (zie randnrs. 10 & 11);
- het principe van de "minimale gegevensverwerking" toepassen en implementeren in het Ontwerp (zie randnrs. 13 & 14);
- alle essentiële elementen van de geplande gegevensverwerkingen in het Ontwerp of in het uitvoeringsbesluit of in een beraadslaging van een sectoraal comité of van het informatieveiligheidscomité opnemen (zie randnrs. 10, 17 & 18).
- precisering van bijkomende waarborgen teneinde een passend beveiligingsniveau te verzekeren (zie randnr. 24);

is de GBA van oordeel dat het Ontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.

OM DEZE REDENEN

Brengt de GBA een **gunstig advies** uit aangaande het voorontwerp van decreet *betreffende de woonzorg* en dit onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat voormelde opmerkingen bijkomend worden geïntegreerd

De wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere